No ofeguem amb impostos

Opinió | 05-02-2021 | 12:23



Jordi Masquef

Partim de la premisa que en la recerca de l'estat del benestar, és vital la generació d'ingressos. De fet el propi Estatut diu que "tothom ha de contribuir al sosteniment de les despeses públiques" a través d'un sistema tributari just i basat entre altres, amb el principi de progressivitat (qui més té, ha de contribuir més al sistema). Fins aquí, tot sembla molt lògic. De fet, els diners per pagar els serveis públics han de sortir d'algun lloc i a diferència del que pensen alguns, ja no funciona allò de prèmer el botó de la màquina de fer bitllets, més encara quan s'ha cedit sobirania en favor del Banc Central Europeu. Ara bé, no és tan lògic el fet de que qui sempre acaba ?rebent? són els ciutadans i en alguns casos de manera injusta, tal i com explicarem. De fet, la pressió fiscal sobre el ciutadà s'ha incrementat en els darrers anys de sobre manera, ofegant les economies domèstiques i per tant, empobrint TOTES les classes, sense excepció (no només a les altes com alguns ens volen fer creure). No és només l'Impost sobre Successions, parlem també de l'Impost sobre Transmissions, de l'IRPF o l'Impost sobre el Patrimoni (Catalunya té l?honor de ser el territori amb la pressió fiscal més elevada de tot l?Estat).

Però avui em referiré a l'Impost sobre Successions, un clàssic del debat impositiu. Debat que creiem superat quan Artur Mas va deixar l'Impost sobre Successions, sobretot entre parents més propers, reduït a la mínima expressió. Però es veu que aquí fem com els crancs i que anem endarrera.

El primer error en relació a l?impost és conceptual: Hi ha qui pensa que és una eina de política econòmica, de redistribució de la riquesa. En canvi, la gran majoria de fiscalistes pensem que l'Impost provoca una doble imposició clarissima, sobretot en les successions entre familiars més propers, com per exemple de pares a fills. El ciutadà es pregunta que com és que el seu patrimoni, que s?ha guanyat treballant tota la vida i pagant els corresponents impostos, també ha de pagar un Impost a l'hora de la seva mort per passar per exemple al seu fill? Del tot incomprensible.

En relació a l'Impost sobre Successions, aquesta era la tesis que s?imposava, amb un Impost pràcticament eliminat pel govern d'Artur Mas, amb la instauració d'una bonificació de fins al 99% en les transmissions entre parents més propers (Grups I i II: cònjugues, descendents i ascendents), situant-lo a nivells d?altres territoris com per exemple Madrid on l?Impost és totalment testimonial.

El segon error és en el temps per a la seva aplicació: és una total falta de sensibilitat aprovar la modificació de l'Impost en aquestes dates (en vigor des de l?1 de maig de 2020), és a dir, en plena pandèmia provocada per la COVID-19, que ja s?ha emportat per endavant més de 17.000 persones i per tant, gran part d'aquestes morts, ja s'han vist afectades per la nova normativa. Existeixen tècniques legislatives, per postposar l'entrada en vigor de segons quines mesures, i aquesta sense dubte, podia ser-ne una, però la nova llei es va començar a aplicar, tal i com hem dit, a partir del maig passat, sense tenir en compte el context en el que vivim.

El tercer error és material: la reforma, a grans trets, ha tornat a instaurar els coeficients per patrimoni preexistent, però sobretot ha reduit substancialment la bonificació sobre la quota respecte els parents inclosos en el Grup II (descendents de 21 anys o més i ascendents) i també impedeix aplicar simultàniament la citada bonificació amb determinades reduccions (com per exemple la reducció del 95% per activitat económica). El que dic pot liar a la gent, però per ser més clarificadors, posem un parell d?exemples on l?hereu és un fill del causant.

Exemple a) el mort tenia una vivenda habitual (valor real de 250.000?) amb una hipoteca de 125.000 euros, una segona residencia (350.000?), una compte corrent (60.000?), i un cotxe valorat en 15.000?. El fill, amb un patrimoni de 15.000 euros haurà de pagar 25.949,94?, enfront dels 4.877,20 que havia de pagar amb la normativa anterior a 1 de maig de 2020.

Exemple b) el mort tenia una vivenda habitual (250.000?) amb una hipoteca de 125.000 euros, un altra pis (300.000?), una compte corrent (30.000?), un cotxe (15.000?) i a més, regenta una petita mercería en el centre de Figueres amb un valor, immoble inclós de 300.000 euros. Hereda el fill. Ara li tocarà pagar 43.878,45 euros, mentre que amb la normativa anterior la meitat: 22.768,93?

Finalment, dues reflexions que crec interessants: 1) És un error pensar que pujant l'impost es recaptaran més diners. Una pujada d'impostos només porta a la deslocalització de molts contribuents (domiciliar-me en un altre territori) és a dir, per què he de pagar aquest Impost a Catalunya quan en altres territoris de l'Estat aquest impost o és molt menor o fins i tot com a Madrid és simbòlic? 2) Pujar l'impost no perjudica només els més rics. És més, els més rics, tenen més recursos per a crear estructures fiscals per a pagar menys impostos i per exemple poder-se beneficiar de la reducció del 95% per activitats econòmiques o fins i tot deslocalitzar-se.

Com a país, calen més recursos en forma de capital humà per evitar el frau fiscal però sobretot cal no ofegar els contribuents amb més impostos, impostos que només fan que empobrir a la gent i que fan que el seu poder adquisitiu sigui escás. Com a país cal reactivar l?economia, generar riquesa, llocs de treball i estimular el consum i no pas matar a la gent a impostos i això des del PDECAT ho tenim claríssim!

Autor: Jordi Masquef i Creus

Núm. 2 de les llistes del PDECAT de Girona

Professor de fiscalitat Esade